

Facit

till

ARBETSBOX SVENSK GRAMMATIK

för undervisning i svenska eller
svenska som andraspråk

© SICA Läromedel

www.sica.se

Substantiv. Singular eller plural?

(Övning 1 i Grammatikövningar.)

Skriv substantiven i rätt spalt.

låter	gittarr	toner	öronproppar
trumpet	konserter	sladdar	trummor
piano	sångerska	biljetter	basist
		scen	skiva

Skriv in samma ord i den form som fattas.

Singular (en/ett)

en låt	Plural (flera)
en gittarr	flera låtar
en ton	flera gittarrer
en öronpropp	flera toner
en trumpet	flera öronproppar
en konsert	flera trumpeter
en sladd	flera konserter
en mikrofon	flera sladdar
en trumma	flera mikrofoner
ett piano	flera trummor
en sångerska	flera pianon
en biljett	flera sångerskor
en scen	flera biljetter
en skiva	flera scener
en basist	flera skivor
	flera basister

Skriv två egna substantiv som har med musik att göra

Singular (en/ett)	Plural (flera)
_____	_____
_____	_____

Substantiv. Bestämd eller obestämd form?

(Övning 2 i Grammatikövningar.)

Skriv substantiven i rätt spalt.

puken	simmarna	seglen	bassänger
trampolin	spelarna	båtar	träning
skridskorna	höjdhopp	vinnaren	kryssset
		klubb	ryttare
			stolpen

Skriv in samma ord i den form som fattas.

Obestämd form (en/ett/flera)	Bestämd form (den/det/de)
en puck	den pucken
flera simmare	de simmarna
flera bassänger	de bassängerna
flera segel	de seglen
en trampolin	den trampolinen
flera spelare	de spelarna
flera båtar	de båtarna
en träning	den träningen
flera skridskor	de skridskorna
ett kryss	det krysset
en stolpe	den stolpen
ett/flera höjdhopp	det höjdhoppet/de höjdhoppen
en vinnare	den vinnaren
flera klubbor	de klubbarna
en/flera ryttare	den ryttaren/de ryttarna

Skriv två egna substantiv som har med sport att göra

Singular (en/ett)	Plural (flera)
_____	_____
_____	_____

4

Substantiv. Vilket ord är ett substantiv?

(Övning 3 i Grammatikövningar.)

Substantiv är ord som är namn på saker, platser, känslor eller personer. Man kan oftast sätta en/ett/flera eller den/det/de framför ett substantiv.

Stryk under substantivet och skriv det på raden intill.
Kryssa i om det är obestämd eller bestämd form.

	obestämd form	bestämd form
Min plånbok har kommit bort!	X	
Det är rea idag!	X	
Hej Disa, vad tidigt du kommer.	X	
Ta till vänster på Hamngatan.		X
Finns det mer soppa?	X	
Han gick ut i publiken.		X
Elden sprakar mysigt.		X
Det finns inga monster här.	X	
Har du sett snödroppar än?	X	
Akta dig för fästingarna.		X
Jag kan ta med bullar.	X	
Vi spelar mycket fotboll.	X	
Har ni några frågor?	X	
Blommorna är vackra.		X
Det hade jag inte en aning om!	X	
Jacob skrattade så han grät.	X	

Skriv några substantiv som är saker, platser och personer.
Välj både från texten och hitta på egna.

saker	platser	personer
_____	_____	_____
_____	skola	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5

Substantiv. Kasus - nominativ eller genitiv?

(Övning 4 i Grammatikövningar.)

Skriv substantiven i rätt spalt.

scener	stämningen	låtarnas
trummors	Storgatans	sångerskors
	skivorna	rinken
skyddens	backarnas	ryttarna
	gitar	cykel
	backarnas	ryttarna
	backarnas	ryttarna

Skriv in samma ord i den form som fattas.

Nominativ (grundformen)

scener _____

stämningen _____

gitar _____

skivorna _____

fotboll _____

bollar _____

cykel _____

ryttarna _____

rinken _____

trummor _____

skydden _____

Storgatan _____

låtarna _____

sångerskor _____

backarna _____

Genitiv (ägandeformen)

sceners _____

stämningens _____

gitarrens _____

skivornas _____

fotbollens _____

bollars _____

cykels _____

ryttarnas _____

rinkens _____

trummors _____

skyddens _____

Storgatans _____

låtarnas _____

sångerskors _____

backarnas _____

Skriv en mening med ett substantiv i nominativ och en annan mening med samma substantiv i genitivform.

Substantiv. Vad står substantivet i för former och kasus?

(Övning 5 i Grammatikövningar.)

Kryssa i rutorna som gäller för varje substantiv.

	singular en/ett	plural flera	obestämd form en/ett/flera	bestämd form den/det/de	nominativ grundform	genitiv ägande
hund	X		X		X	
hunden	X			X	X	
hundar		X	X		X	
hundarna		X		X	X	
hunds	X		X			X
hundens	X			X		X
hundars		X	X			X
hundarnas		X		X		X

Sätt in substantiven i tabellen i meningarna.

Det är svårt att lära gamla _____ **hundar** _____ sitta säger talesättet.

_____ **Hundarna** _____ är tamare än vargarna, men de har samma ursprung.

Farfars _____ **hund** _____ är bara en valp och är jättebusig.

En _____ **hunds** _____ svans kan vara kort eller lång.

Hugo klappade försiktigt den stora _____ **hunden** _____ på ryggen.

Katters och _____ **hundars** _____ tassar ser olika ut, men alla har klor.

De båda _____ **hundarnas** _____ skall hördes långt ut på gatan.

Hon borrade in näsan i _____ **hundens** _____ päls och andades in.

Skriv ett eget substantiv i plural, _____ Skriv ett eget substantiv i singular, _____
obestämd form, nominativ _____ bestämd form, genitiv _____

Skriv en mening med något av dina ord. _____

Substantiv. Konkret eller abstrakt? (Övning 6 i Grammatikövningar.)

Konkreta substantiv väger alltid någonting, även om det kan vara mycket lite, som luft. Abstrakta substantiv har ingen vikt.

Skriv in de konkreta substantiven i korsordet.

fisk	luft	sätt	skiva	flagga
sol	celler	sedel	rea	tankar
fart	kärlek	os	bil	känsla
			keps	

Konkreta substantiv

Skriv de abstrakta substantiven på raderna.

sätt
rea
tankar
känsla
fart
kärlek

Skriv en mening med ett konkret substantiv och en annan med ett abstrakt.

Adjektiv. Välj rätt form.

(Övning 7 i Grammatikövningar.)

Ringa in rätt form och skriv in orden som fattas.

	Jorden	är	rund
☐ rund	☐ runt	☐ runda	
	Bordet	är	runt
☐ rund	☐ runt	☐ runda	
	Chokladbollarna	är	runda
☐ rund	☐ runt	☐ runda	
	Hunden	hade blivit	gammal
☐ gammal	☐ gammalt	☐ gamla	
	Där står ett	gammalt	träd
☐ gammal	☐ gammalt	☐ gamla	
	Mina	gamla	skor
☐ gammal	☐ gammalt	☐ gamla	är sköna.
	En	randig	tröja
☐ randig	☐ randigt	☐ randiga	
	Alla	polkagrisar	är
☐ randig	☐ randigt	☐ randiga	randiga

Skriv tre egna meningar som passar till adjektivets form.

god _____

gott _____

goda _____

Adjektiv. Positiv, komparativ eller superlativ?

(Övning 10 i Grammatikövningar.)

Skriv in adjektiven i rätt korsord.

gammal	gladare	äldre	glad	äldst	bra
störst	ung	minst	yngst	dålig	sämst
liten	bäst	yngre	bättre	gladast	sämr
	större		stor		

Positiv

G	L	A	D
A	Å	S	U
M	L	T	E
M	I	O	R
B	R	A	L

Komparativ

S	T	Ö	R	R	E	
Ä	M					
M	I	N				
G	L	A	D	A	R	E
R						
Ä	L	D	R	E		

Superlativ

Y	N	G	L	A	D	A	S	T
S								
B	Ä	S	T					
Ä	L							
M	I	N						
S	T	Ö	R	S	T			
T								

Adjektiv. Vilket adjektiv passar in?

(Övning 11 i Grammatikövningar.)

Skriv in adjektiven från rutan där de passar.

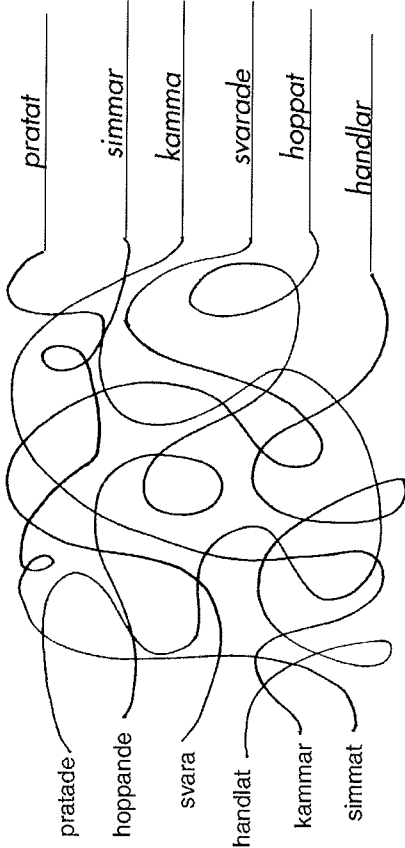
Det är svårt att lära gamla hundar sitta.
 Skyskraporna är yngre än pyramiderna.
 Farfar är äldre än min pappa.
 Vår yngsta dotter är fyra månader gammal.
 Det äldsta en människa har blivit är 122 år.
 När mormor var ung tävlade hon i karate.
 Jag var inte det minsta rädd på skräckfilmen.
 Finns det mindre skor? De här är för stora.
 En häst är större än en hund.
 Stockholm är Sveriges största stad.
 Vill du inte ha en liten bit pizza till?
 Slottet är ett stort hus.
 Han har en grön växt i fönstret.
 Hon blev röd om kinderna av kylan.
 Blodet är rött.
 Gräset är grönt.
 Hon har gröna ögon.
 Hans läppar är röda.
 Mums, vilken god kaka!
 Det är varmt i solen.
 Man blir varm när man springer.
 Mössorna är varma.
 Det var gott med mat.
 Kakorna var goda, men tårtan var godare.

- grön
- grönt
- gröna
- röd
- rött
- röda
- varm
- varmt
- varma
- god
- gott
- goda
- stort
- större
- största
- liten
- mindre
- minsta
- gamla
- äldre
- äldsta
- ung
- yngre
- yngsta

Verb. Hitta samma verb!
(Övning 12 i Grammatikövningar.)

Skriv in orden från rutan i änden av snöret från samma verb.

kamma	hoppat	svarade	handlar	pratade	simmar
-------	--------	---------	---------	---------	--------

Sortera in orden från rutan under bilderna.

sitta	springer	ätande	sittit	sittande	springa
ät	ät	ät	springande	sitter	sprungit
satt	ätit	sprang	äter	springande	sprungit

sitta	springa	äta
satt	sprang	ät
suttit	sprungit	ätit
sittande	springande	ätande
sitter	springer	äter

Verb. Vilket ord är ett verb?
(Övning 13 i Grammatikövningar.)

Verb är ord som visar att något händer, eller någon gör en sak.

Stryk under verbet och skriv det på raden intill.

- Jag orkar inte mer mat. orkar
- Jag spelar trumpet i ett band. spelar
- Det droppar vatten ur kranen. droppar
- Kommer du med till stranden? kommer
- Jag tittar på film. tittar
- Det finns en visp i lådan. finns
- Tack för att du hjälpte mig! hjälpte
- Var är den andra cykeln? är
- Det går folk förbi fönstret. går
- Min katt fick ungar i förrgår. fick
- Älgen klev över ängen. klev
- John smög fram i mörkret. smög
- Vad kostar den här skjortan? kostar
- Jag åker bort på fredag. åker
- Akta dig för krokodillen! akta
- Jag tränar varje helg. tränar

Skriv några verb som visar vad man kan göra på de här platserna.

I skolan	OBS exempel	I affären	I köket
<u>prata</u>	<u>skriva</u>	<u>betala</u>	<u>koka</u>
<u>undersöka</u>	<u>leta</u>	<u>provsma</u>	<u>skära</u>
<u>undersöka</u>	<u>provsma</u>	<u>marinera</u>	<u>marinera</u>
På vägen	På festen	På semester	
<u>åka</u>	<u>äta</u>	<u>bada</u>	
<u>cykla</u>	<u>dansa</u>	<u>golf</u>	
<u>promenera</u>	<u>konversera</u>	<u>vandra</u>	

Verb. Ta tema på verbet!

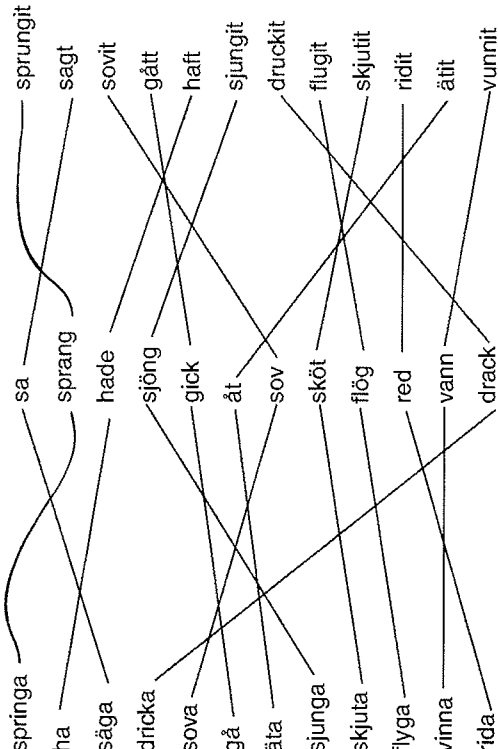
(Övning 14 i Grammatikövningar.)

Att ta tema på ett verb betyder att man säger verbets tidsformer infinitiv, preteritum och supinum efter varandra.

Fyll i orden som saknas.

infinitiv (att)	preteritum (då)	supinum (har/hade)
träna	tränade	tränat
bolla	bollade	bollat
spela	spelade	spelat
hoppa	hoppade	hoppat
spara	sparade	sparat
vila	vilade	vilat
halka	halkade	halkat
simma	simmade	simmat
kasta	kastade	kastat

Dra streck till samma ord i preteritum och supinum.

Verb. Presens, preteritum eller futurum?

(Övning 15 i Grammatikövningar.)

Kryssa i vilken form meningen är i.

	presens (nu)	preteritum (då)	futurum (sedan)
Hunden hoppade över diket.		X	
Vi tränade hela kvällen igår.		X	
Jag hoppar högt.	X		
Lisa tränar varje lördag.	X		
De ska hoppa fallskärm i morgon.			X
Jag spelar schack.	X		
De ska träna inför nästa OS.			X
Bandet spelade i två timmar.		X	
Vi ska spela fotboll efter maten.			X
Tyst, mormor vilat.	X		
Han vilade efter maratonloppet.		X	
När jag kommer hem ska jag vila.			X

Skriv samma mening i preteritum.

Disa går på trottoaren.

Disa gick på trottoaren.

Vi ska spela fotboll.

Vi spelade fotboll.

Skriv samma mening i futurum.

Jag flög till Brasilien.

Jag ska flyga till Brasilien.

Hon vinner över pappa.

Hon ska vinna över pappa.

Verb. I vilken form är verbet?

(Övning 16 i Grammatikövningar.)

Infinitiv = grundformen, att
Preteritum = då

Supinum = har/hade
Particip = beskrivande

Skriv vilken form verbet är i.

Hon sprang banan på fjorton minuter.

_____ *preteritum*

De har tränat mycket inför OS.

_____ *supinum*

Jag kan inte äta jordhötter.

_____ *infinitiv*

Han låg sovande i soffan.

_____ *particip*

Inez gillar att träna varje dag.

_____ *infinitiv*

Han kom springande på gatan.

_____ *particip*

Hunden åt upp alltihop.

_____ *preteritum*

Var har du sovit i natt?

_____ *supinum*

Skriv en liknande mening med verb i supinum.

Vi sjöng i konserthuset.

(ex.) Vi har sjungit i konserthuset.

Jag kan gå till skolan.

(ex.) Jag hade gått till skolan.

Skriv en liknande mening med verb i infinitiv.

Han sov bra.

(ex.) Han brukar sova bra.

Hugo gick hem från skolan.

(ex.) Hugo kan gå hem från skolan.

Skriv en egen mening som innehåller verb i particip.

Verb. Vilket verb passar bäst?

(Övning 17 i Grammatikövningar.)

Skriv in verben från rutan där de passar bäst.

Han har nära till skolan och kan _____ gå _____ dit.

Hon _____ skrottade _____ så hon grät.

Jag _____ skrattar _____ alltid när jag ser något roligt.

Hon _____ simmade _____ länge i sjön igår.

Fredrik vill _____ spela _____ professionell fotboll.

Just när jag ramlade kom han _____ gående _____ på gatan.

Ankan kom _____ simmande _____ när hon kastade bröd i ån.

Amir _____ har _____ simmat _____ till andra sidan sjön förut.

De _____ spelar _____ en bra låt, men ljudet är dåligt.

Jag _____ har _____ skrottat _____ åt clowner förut, men inte nu.

Grodorna _____ simmar _____ i sjön och hoppar på land.

Samir _____ spelade _____ sin roll så bra att han fick pris.

Vi _____ ska _____ gå _____ i paraden i morgon.

Man _____ ska _____ skratta _____ varje dag så lever man längre.

Vi _____ gick _____ på bio igår.

Vilka _____ ska _____ spela _____ mot oss i finalen på söndag?

Han har _____ spelat _____ schack sedan han var liten.

Babyn har börjat _____ skratta _____ nu!

Hon satt hela dagen _____ spelande _____ på sin gitarr.

Kan du _____ simma _____ tusen meter?

Lisa _____ går _____ långsamt, för hon har ont i foten.

Jag _____ ska _____ simma _____ i havet sen.

De stod _____ skrottande _____ framför scenen när bandet kom in.

Hon _____ hade _____ gått _____ hem om det inte hade varit för
provet.

~~gå~~

går

gick

ska gå

hade gått

gående

skratta

skrattar

skrottade

ska skratta

har skrottat

skrottande

simma

simmar

simmade

ska simma

har simmat

simmande

spela

spelar

spelade

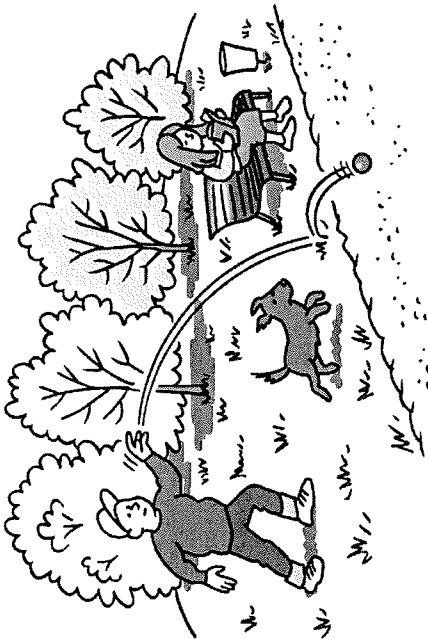
ska spela

har spelat

spelande

Pronomen. Vilket pronomen ska in?
(Övning 18 i Grammatikövningar.)

Titta på bilden. Ringa in och skriv det pronomen som passar på strecket.

- Hans _____ keps har en skärm. hans hennes dess
- Den _____ jagas av hunden. han den hon
- Dess _____ päls är mjuk. dess hennes hans
- Boken fångar _____ henne. den henne honom
- Hennes _____ hår är långt. deras dess hennes
- Skorna passar _____ honom. den hon honom
- _____ Dess _____ krona är stor. hon den dess
- Gången framför _____ dem _____ är grå. deras dess dem
- Den _____ är av trä och har fyra ben. hon han den
- Den _____ står bredvid bänken. dess den deras
- Han _____ kastar en boll. den han hon
- Hans _____ byxor är långa. hans dess hon

Skriv en egen mening med pronomen som passar till bilden.

Pronomen. Vilket ord är ett pronomen?
(Övning 19 i Grammatikövningar.)

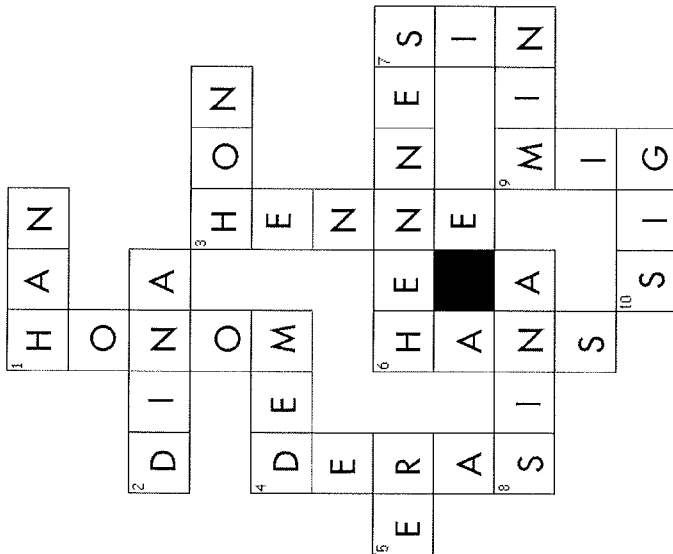
Pronomen är ord som står i stället för substantiv.

Skriv ordet som är ett pronomen på rätt ställe i korsordet.

Vågrätt →

Lodrätt ↓

- Han kunde inte vara bättre!
- Var är dina glasögon?
- Hon ville inte se filmen.
- Hunden hämtar bollen åt dem.
- Maja hittade er katt!
- Hennes tröja var alldeles för stor.
- Jacob tvättade sina leriga fötter.
- Christer fick min kaka.
- Ella skadade sig under matchen.
- Byxorna var för stora för honom.
- Fick Ella tag i henne?
- Deras tröttaste spelare blev utbytt.
- Maja rufsade till hans hår.
- Moa vässade sin penna.
- Passa bollen till mig!

Possessiva pronomen. Vilket pronomen ska in?
(Övning 20 i Grammatikövningar.)

Skriv in rätt pronomen på strecket.
Skriv en mening var med de pronomen som blir över.

Var är mina glasögon? min mitt ~~mina~~

Vår _____ hund är gammal. ~~vår~~ vårt våra

Ta fram era böcker. er ert ~~era~~

Jag gillar din stil. ~~din~~ ditt dina

Jenny borstar sitt hår. sin ~~sitt~~ sina

Vårt bibliotek är fint. vår ~~vårt~~ era

Pronomen. Possessivt pronomen eller personligt pronomen i genitiv? (Övning 21 i Grammatikövningar.)

Kryssa i vilket pronomen det är i meningen.

	Possessivt pronomen (äger själv)	Personligt pronomen i genitiv (någon annan äger)
Jonas tvättade sin bil.	X	
Hunden tog hans kaka.		X
Disa körde hem hans traktor.		X
Katten slickade sina ungar.	X	
Ella spelade hans favoritlåt.		X
My valde sina bästa låtar.	X	
Ida såg efter hans syskon.	X	X
Lea gjorde allt för sitt lag.	X	
Inez lekte med sina rättor.	X	
Emma tränade hennes häst.		X
Amir seglade hans båt.		X
My tog hennes träningstid.		X
Jake gick in i sitt tält.	X	
Kevin sjöng sin låt.	X	
Musen tog hennes mat.		X
Kevin bar sin ryggsäck.	X	

Välj några av meningarna och gör om dem med den andra sortens pronomen.

Personliga pronomen. Subjekt eller objekt?

(Övning 22 i Grammatikövningar.)

Skriv meningarna i rätt spalt.

Passa bollen till mig!	Mamma hämtar dig sen. Jag kommer inte hem ikväll.
Hunden jagade honom.	Passa två platser åt dem.
När åker ni?	Vad fin du är i håret!
Gillar Amir henne?	Han har en svart cykel. Maten räcker åt er.
Hon kan simma fort.	Välkommen till oss!
De har en stor scen.	Ska vi gå på bio?

Subjekt (gör något)

Jag kommer inte hem ikväll.

När åker ni?

Vad fin du är i håret!

Han har en svart cykel.

Hon kan simma fort.

De har en stor scen.

Ska vi gå på bio?

Objekt (blir påverkad)

Passa bollen till mig!

Mamma hämtar dig sen.

Hunden jagade honom.

Passa två platser åt dem.

Gillar Amir henne?

Maten räcker åt er.

Välkommen till oss!

Skriv alla personliga pronomen i subjektform.

Jag, du, han, hon, den, det, vi, ni, de

Skriv alla personliga pronomen i objektform.

Mig, dig, honom, henne, den, det, oss, er, dem

Skriv en mening med ett personligt pronomen som du gillar.

24

Pronomen. Vilket pronomen ska in?

(Övning 23 i Grammatikövningar.)

Skriv in ett passande pronomen på strecket. Skriv vilken sort det är.

Där är min pappa! possessivt

Din väska är för tung. possessivt

Fick du tag i ex. honom? objekt

Vår skola är liten. possessivt

Har ex. du varit i USA? subjekt

Alla tittade på ex. honom. objekt

Nu går ex. vi! subjekt

Hans hår är långt. genitiv

Det vill inte ex. vi göra. subjekt

Gå till ex. dem! objekt

Din cykel var trasig. possessivt

Vad var det ex. du sa? subjekt

Skriv något som innehåller pronomen i subjektform.

Skriv något som innehåller pronomen i objektform.

Skriv något som innehåller pronomen i genitivform.

Skriv något som innehåller ett eller flera possessiva pronomen.

Subjektform
jag du
han hon
vi ni de

Objektform
mig dig
honom henne
oss er dem

Genitivform
hans hennes
dess deras

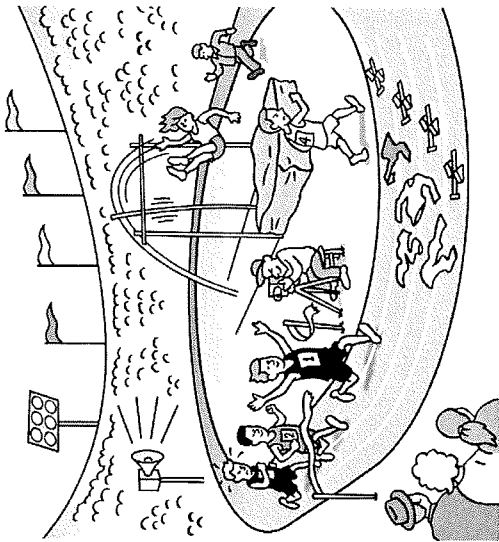
Possessiva
pronomen
min mitt mina
din ditt dina
vår vårt våra
er ert era

25

Prepositioner. Vilken preposition ska in?

(Övning 1 i Sortera Språket.)

Titta på bilden och fyll i rätt preposition.

Hon hoppar över ribban.
 Madrassen ligger under ribban.
 Tre stycken åskådare står framför banan.
 Det ligger kläder bakom startblocken.
 Det springer en man mot mattan.
 En sur tävlande går bort från banan.

Nummer ett springer först i mål.
 Det kommer ljud ur högtalaren.
 Startblocken står på banan.
 Det står en strålkastare bredvid flaggorna.
 Fotografen tittar genom kameran.
 Tvåan springer mellan löparna i svarta dräkter.

bakom
 framför
 under
~~över~~
 från
 mot

bredvid
 mellan
 i
 på
 ur
 genom

Prepositioner. Vilket ord är en preposition?

(Övning 2 i Sortera Språket.)

En preposition är ett ord som visar var något befinner sig i förhållande till något annat, både i rum och tid.

Stryk under prepositionen och skriv den på raden intill.
 Kryssa i om det handlar om tid eller rum.

Hunden ligger i fåtöljen. i Rum
 Han ramlar ur vagnen! ur Rum
 De pluggade i flera timmar. i Tid
 Hedda kommer om en timme. om Rum
 Vad har du under sängen? under Rum
 Ballongen svävade över träden. över Rum
 Elias sitter gärna bredvid Inez. bredvid Rum
 Det blir klart före fredag. före Rum
 Vila under pausen! under Rum
 Han sprang på tio sekunder. på Rum
 Jag blev klar före dig! före Rum
 Jag vill stå på scenen. på Rum

Skriv två meningar som innehåller prepositionerna.
 En där de är tidsprepositioner och en där de är rumsprepositioner.
 Du får ta från sidan eller välja egna.

i _____

 under _____

 på _____

Prepositioner. Vilken preposition passar?

(Övning 3 i Sortera Språket.)

Skriv in prepositionerna från rutan där du tycker de passar bäst.

Jag ska åka till stan om en timme.
 Du kan vila under tiden vi lagar mat.
 Jag seglade i somras.
 Jag stod i kö en timme före konserten.
 Han sprang banan på tio sekunder.
 Hon kom i mål för tre minuter sedan.

Han tog sig genom djungeln utan missöden.
 Det stod en drake mellan träden.
 Hon kom fram till slottet före de andra.
 De satt och spelade bredvid varandra.
 Det finns strångar i pianot.

Framför högtalarna är ljudet extra starkt.

Trumsetet står på scenen.
 Bandet väntar bakom scenen innan de ska in.
 Mattan ligger under ribban.
 Simmaren hoppar från kanten.
 Löparna springer mot målet.
 Hon hoppar högt över ribban.

OBS: Alternativa svar bör godkännas om eleven kan förklara sin tanke.

Skriv in en preposition du tycker passar.

Skriv några andra som också skulle passa på raden intill.
 EX:

Pallen står bordet. bakom, framför, bredvid, under, på, mot
 Du kan plugga middagen. före, efter, under, till
 Kommer du Linköping? till, från
 Katten sover sängen. bakom, framför, bredvid, under, på, i
 Lea spelar spel kvällen. på, före, under, till, om

för
före
i
under
~~om~~
på

bakom
framför
mellan
i
på
~~genom~~
bredvid
till
från
mot
under
över

Prepositioner. Välj prepositionen!

(Övning 4 i Sortera Språket.)

Skriv in en passande preposition på strecken.
 Det finns flera olika som kan användas.

Exempel:

Ska vi gå på bio? Jag var där i tisdags.
 Jag är klar om på en minut. Kom om en timme.
 Kan vi gå till kiosken? Får jag sitta bredvid, framför dig?
 Vi vann över, mot bortalaget. Jag längtar till jul.
 Gången gick under jorden. De log mot varandra.
 Vad går det på TV ikväll?

Jonas sov under hela filmen.

Han gömde sig bakom, i busken.

Publiken jublade framför, nedanför scenen.

Hon hann före honom till målet.

Kastrullen står i, på diskmaskinen.
 Vi kan inte komma förrän efter fem.

Hunden springer snabbt genom, mot tunneln.

Senaste plattan kom för tre år sedan.

Ursäkta, men ni sitter på våra platser.

Han öppnade dörren och steg ur bilen.

Jag skulle varit där för en timme sedan!

Det är 7 mil mellan Stockholm och Norrtälje.

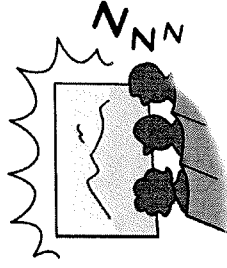
Vi spelar mellan klockan fem och klockan sju.

Jag måste hinna in på banken före klockan tre.

Jämför och diskutera dina val med en kamrat.

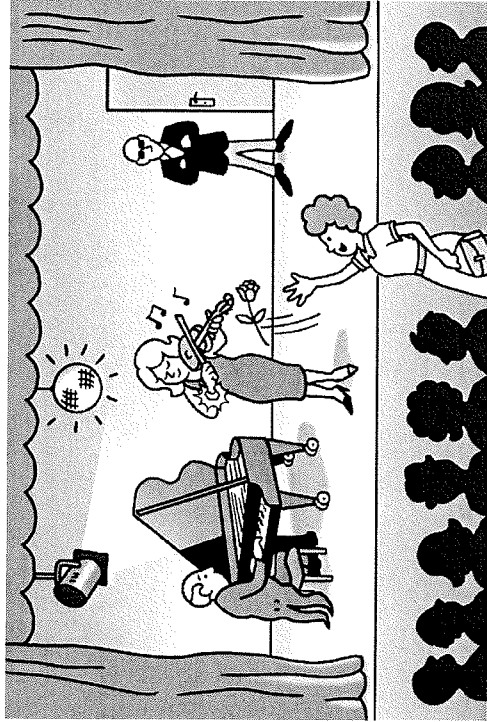
Vilka prepositioner använde ni mest?

Skriv några egna meningar med dem.

Konjunktioner. Vilken konjunktion passar? (Övning 5 i Sortera Språket.)

Titta på bilden och fyll i en konjunktion som passar.

Hon står nära scenen, för hon gillar dem.
Dörren är stängd för ingen ska störa.
Kavajen är mörk, men skjortan är ljus.
Klänningen har en krage och ett skärp.
Strålkastaren lyser, som den ska göra.
Armandet är av guld eller något liknande.
Flygeln har hjul, så den går att flytta.
Rosen är vacker utan taggar.
Hon står upp, för hon spelar bäst så.
Pianisten sitter och spelar.
Locket är öppet, så det ska höras bättre.
Skorna är stora och svarta.

Jämför och diskutera dina val med en kamrat.

30

Konjunktioner. Vilket ord är en konjunktion? (Övning 6 i Sortera Språket.)

Konjunktioner är ord som binder ihop andra ord eller som binder ihop satser.

Stryk under konjunktionen och skriv den på strecket intill.

Katten fräser medan hunden skäller. medan
Det är mörkt och tomt i huset. och
Jag är sjuk, så jag stannar hemma idag. så
Dörren är stängd, för det är vinter. för
Det är kallt men skönt ute. men
Jag klarar mig, utan någon hjälp. utan
Jag vilar, som doktorn sagt åt mig. som
Vi kan hjälpa dig om du vill. om
Han var glad fast han kom sist. fast
Jag kommer om jag får ledigt. om
Hon kan laga bilar och motorcyklar. och
Golvet är smutsigt, så de borde städa. så
Affären är öppen, fast ingen är där. fast
Storasyster fick som hon ville. som
Pappan är glad, men babbyn gråter. men
Han sjunger och spelar bra. och

Vilken konjunktion finns det flest av? och

Skriv en egen mening med den konjunktionen.

Vilken konjunktion tror du att du använder oftast?

Skriv en mening med den konjunktionen.

31

Konjunktioner. Vilken konjunktion passar?

(Övning 7 i Sortera Språket.)

Fyll i en konjunktion som passar!

Jag vill ha glass och jordgubbar till lunch.

En tidning och en chokladkaka, tack.

Telefonen var avstängd, för han ville vara ifred.

Jag vet inte, jag kommer om jag kan.

Min lärare har ont i benet, men hon hoppar hopprep i alla fall.

I morgon kommer polisen och berättar om sitt arbete.

Om jag vinner bjuder jag på tårta!

Jag kan inte gå till skolan, för jag är sjuk.

Jag har inga pengar, men ett presentkort.

Hon kan inte ha katt, för hon är allergisk.

Troll finns inte, men trollsländor gör det.

Jag frågade om hon ville gå ut med mig.

Jag badade i sjön, för det var så varmt.

Vad skulle hända om solen slocknade?

Han har en tröja och ett par jeans på sig.

Jag kan dansa, men bara tango.

Höns kan inte simma, men de kan kackla.

Det vore kul om du kunde komma.

Spagetti och köttfärsås är gott.

Det var vitt ute, för det hade snöat hela natten.

Jag kan inte sova, för grannen snarkar så högt!

Berg- och dalbanan var läskig, men den var kul också.

Jag vet inte om jag vågar åka till månen.

Katten klöste och fräste ilsket.

Skriv upp de fyra vanligaste konjunktionerna på den här sidan.

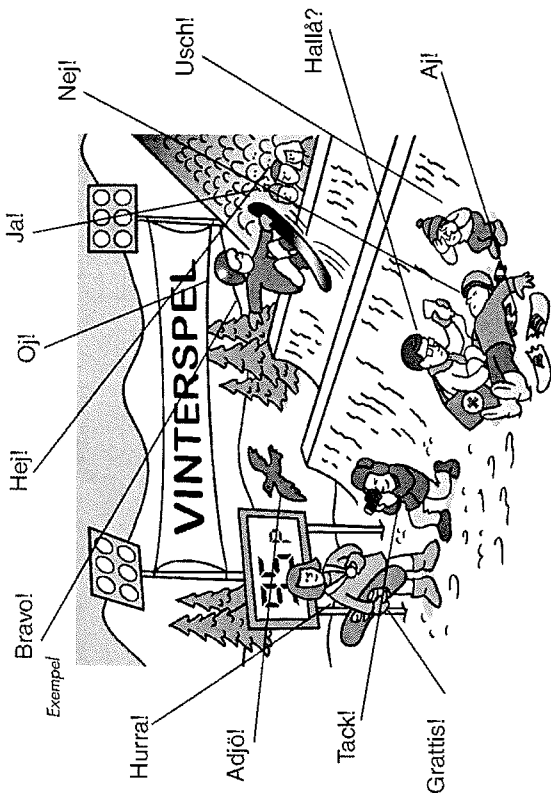

Interjektjoner. Var passar interjektionen?

(Övning 8 och 9 i Sortera Språket.)

Interjektjoner är ord som visar utrop av olika slag, starka känslor, eller hälsningar.

Dra ett streck från varje interjektion till ett ställe på bilden som du tycker passar.

Skriv några interjektjoner som kan passa med meningens.

Jag vågar inte titta!

Exempel

Utschi! Nej!

Jag vann guld!

Ja! Hurra!

Vilka bra poäng du fick!

Bravo! Grattis!

Brådan har gått sönder!

Nej! Oj!

Skriv en mening som kan passa med interjektionen.

Oj!

Aj!

Hurra!

Kategorier. Vilket ord ska in?

(Övning 10 i Sortera Språket.)

Fyll i kategorierna från rutan där de passar.

Man spelar musik på ett _____
musikinstrument

Jag tycker om att äta färsk _____
frukt

Det man klär på sig är ett _____
klädesplagg

Man kan sitta i en _____
möbel

Maten smakar bättre med _____ i.
kryddor

Man kan äta söta _____
bakverk till efterrätt.

Man kan åka i ett _____
fordon

Man kan arbeta med ett _____
verktyg

Man lagar mat med _____
köksredskap

Det som är grönt på talliken kallas oftast _____
grönsaker

Det som är gjort av mjölk kallas _____
mjölkprodukt

Man har oftast _____ på lägg på smörgåsen.

bakverk
fordon
frukt
grönsaker
klädesplagg
kryddor
köksredskap
mjölkprodukt
musikinstrument
möbel
pålägg
verktyg

Tårta är ett _____
bakverk

Leverpastej är ett _____
pålägg

Filmjölk är en _____
mjölkprodukt

Sallad och ärtor är _____
grönsaker

Stekspade är ett _____
köksredskap

Trumpet är ett _____
musikinstrument

Kanel och chili är _____
kryddor

Skruvmejsel är ett _____
verktyg

En tröja är ett _____
klädesplagg

Bilen är ett _____
fordon

Soffan är en _____
möbel

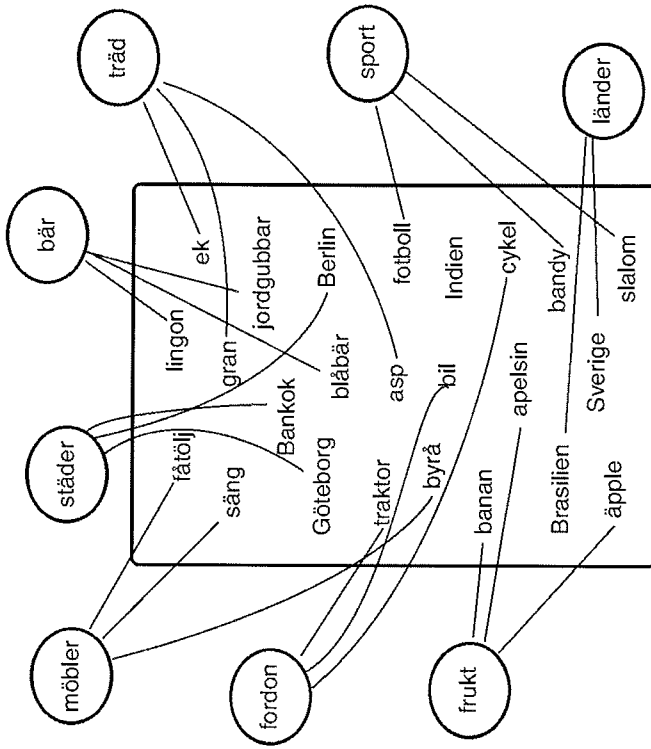
Apelsinen är en _____
frukt

Kategorier. Vilken kategori tillhör ordet?

(Övning 11 i Sortera Språket.)

Kategorier är ord för olika grupper av substantiv som på något vis hänger ihop.

Dra streck mellan kategorierna och orden i rutan.

Skriv några andra substantiv som passar i kategorierna.

en möbel _____ en stad _____
ett fordon _____ ett bär _____
ett träd _____ en frukt _____
ett land _____ en sport _____

Skriv en mening om ett fordon och en stad.

Kategorier. Vilken kategori tillhör ordet?

(Övning 12 i Sortera Språket.)

Skriv in substantiven i rätt korsord.

turnsock	katt	ginger	ben	ingefära
ärtor	gurka	lila	hamster	trollslända
sallad	nacke	hund	turkos	kanel
timjan	fjäril	armbåge		tång

grönsaker

verktyg

kryddor

husdjur

insekter

kroppsdelar

färger

Kategorier. Hitta ord till kategorierna.

(Övning 13 i Sortera Språket.)

Välj kategori er för substantiven i rutan.

bakverk	mazarin
musikinstrument	obo
köksredskap	visp
klädesplagg	bikini
mjölkprodukt	filmjolk
pålägg	kaviar

mazarin
bikini
visp
filmjolk
obo
kaviar

Skriv in ord som hör till kategorierna i rutorna.

verktyg	sporter	pålägg
städer	maträtter	musikinstrument

Skriv in ord som börjar på bokstaven och passar i kategorierna.

Exempel

	namn	stad	kroppsdel	djur
B	Britt	Berlin	ben	bisonoxe
R	Rita	Riga	rygg	råtta
A	Ahmed	Alingsås	armbåge	apa

Kategorier. Vilka ord hör ihop?

(Övning 14 i Sortera Språket.)

Stryk över det ord i varje ring som inte hör till samma kategori som de andra.
Skriv vilken kategori de tre övriga orden tillhör.

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; display: inline-block;"> banan möröt apelsin </div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; display: inline-block;"> träd hammare tång såg </div>	frukter _____ verktyg _____
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; display: inline-block;"> leverpastej kaffe kaviar </div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; display: inline-block;"> gurka apelsin tomat sallad </div>	pålägg _____ grönsaker _____

Dra streck mellan orden i samma kategori.
Skriv vilken kategori de tillhör.

Exempel på ordning.

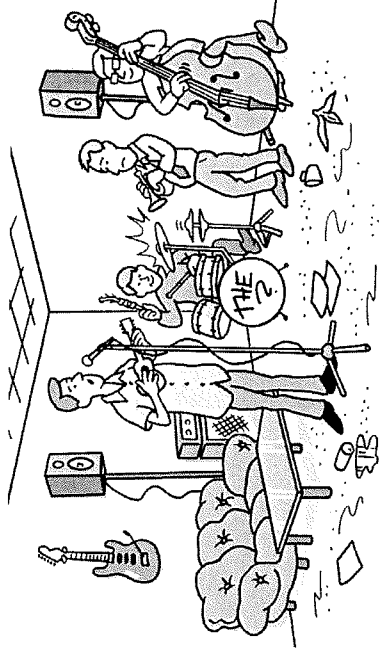
kavaj	visprådde	bil	kläder
cykel	blus	fluga	fordon
mjölk	kanel	skjorta	mjölkprodukter
timjan	moped	ingefära	kryddor
soffa	arm	smör	insekter
banjo	viol	byrå	möbler
ben	fiol	gitarr	blommor
maskros	bandy	tussilago	musikinstrument
fotboll	geing	mage	bakverk
bakelse	sång	semla	sporter
myra	tårta	höjdhopp	kroppsdelar

Skriv något om en kategori du tycker om.

Motsatser.

(Övning 15 i Sortera Språket.)

Titta på bilden och fyll i orden som saknas.

Basen är _____	stor	Trummissen är _____	glad
Ukulelen är _____	liten	Trumpetaren är _____	ledsen
Trumpeten är _____	kort	Soffan är _____	mjuk
Sångaren är _____	lång	Stativet är _____	hårt
Cymbalen är _____	ny	Golvet är _____	smutsigt
Trumstocken är _____	gammal	Bordet är _____	rent

Skriv en mening med orden stora och små i:

Skriv en mening med orden glada och ledsna i:

Motsatser. Hitta motsatserna.

(Övning 16 i Sortera Språket.)

Motsatser är ord som betyder tvärtom mot varandra.
De är alltid av samma ordklass.

Skriv orden så motsatserna står bredvid varandra.

gammal ung
stark svag
lång kort
mörk ljus
hård mjuk
tung lätt
ute inne
ledsen glad
liten stor
kall varm
stängd öppen
ren smutsig

~~gammal~~ stark lång mörk
hård tung ledsen smutsig
ute liten kall
mjuk stängd lätt
stor ren glad inne
öppen ugg ljus
varm kort svag

Skriv meningar som innehåller motsatsorden.

Ex. Liam har en gammal farfar och en ung liljasyster.

Motsatser. Skriv in ordet som saknas.

(Övning 17 i Sortera Språket.)

Skriv in ett ord från rutan där det passar i meningen.
Skriv in motsatsen i meningen under.

långearm	bred	snabb	gammal	jämna	sovande
tomt	ung	tama	fullt	ledig	grunt
smal	upptagen	vilda	djupt	vaken	udda

En sköldpadda är ganska långsam.
Man kommer fort fram om man är snabb.

Att ligga och snarka är att vara sovande.
Att inte sova är att vara vaken.

En dubbelsång är bred.
En vagg är smal.

2, 4, 6 och 8 är jämna tal.
3, 5, 7 och 9 är udda tal.

När det inte finns något i är det tomt.
När inget mer får plats är det fullt.

En tom sittplats är oftast ledig.
En låst toalett är upptagen.

De flesta hundar är tama.
Vargar är oftast vilda.

Havet är djupt.
Fågelbadet är grunt.

När man är hundra år är man gammal.
När man är åtta år är man ung.

2 4 6 8

Motsatser. Skriv motsatsen.
(Övning 18 i Sortera Språket.)

Skriv en mening som innehåller motsatsordet till det skrivna.
Stryk under motsatsordet i din mening.

- Dyrt _____
- Ledig _____
- Grund _____
- Snabbt _____
- Bred _____
- Ung _____
- Tam _____
- Tomt _____
- Sovande _____
- Jämna _____
- Kall _____
- Stor _____

Synonymer. Hitta orden som passar till bilden.
(Övning 19 i Sortera Språket.)

Synonymer är ord som betyder samma sak.
Dra streck från bilden till de två ord som passar.

Left Column Words: smutsig, flyger, örngott, goda, vinner, äter, ler, rädd, gammal

Right Column Words: hus, klot, kastar, hoppar, tröja, av, dörr, sur, avlång

Top Row Images: A globe, a dog, a sweater, a house, a door, a girl, a surfboard, a person, a person.

Bottom Row Words: flaxar, lortig, kuddvar, mumsar, flinar, ängslig, åldrad, segrar, aptitliga

Bottom Row Images: A striped sock, a bird, a person, a dog, two eggs, a girl, a girl, a person, a person.

Synonymer. Hitta synonymerna!

(Övning 20 i Sortera Språket.)

Till varje mening passar fyra ord från rutan.
Skriv in ett av dem på raden.

Kan man inte texten, kan man nynna, gnola, skråla, tralla melodin.

Klarar du av att löpa, rusa, ila, rusa en mil?

Han såg så rolig ut, så vi började fnissa, fnittra, skrocka, flina.

Hon ramlade och började lipa, hulka, grina, storfjuta.

Farmor ska fara, färdas, åka, köra till Malmö.

De var tvungna att gasta, vråla, ropa, hojta för att höras i stormen.

fnissa	löpa	fara	rusa	färdas	lipa
hulka	gasta	fnittra	vråla	tralla	gnola
ila	skråla	åka	hojta	skrocka	grina
flina	ropa	åka	hojta	jaga	nynna
				köra	storfjuta

Skriv de ord som blev över i rutan med deras synonym.

skrika	gråta	skratta
gasta, vråla, ropa, hojta	lipa, hulka, grina, storfjuta	fnissa, fnittra, skrocka, flina
springa	resa	sjunga
löpa, rusa, ila, jaga	fara, färdas, åka, köra	nynna, gnola, skråla, tralla

Synonymer. Skriv synonymer.

(Övning 21 i Sortera Språket.)

Skriv in synonymer till orden i korsordet.

Vågrätt →

2. utmärkt
3. tjärn
4. stuga
6. slumra
7. dunge
9. limpa
10. skoja
11. nått
12. väg
15. muskulös
18. samtala
19. tjejt

Korsord:

1. P R A
 2. B R A
 3. O M E N E R
 4. H U S
 5. P
 6. S O V A
 7. L U N D
 8. K
 9. B R Ö D
 10. J
 11. S K Ä M T A
 12. I G A T A
 13. G A T A
 14. T
 15. S T A R K
 16. E C K
 17. H O
 18. P R A T A
 19. F L I C K A
 20. D U K T
 21. P P
 22. G

Lodrätt ↓

1. vandra
3. hastigt
4. glida
5. kille
8. usel
13. notera
14. sömnig
16. skicklig
17. skutta

För den som vill ha hjälp finns en lista med synonymerna på s. 47.

